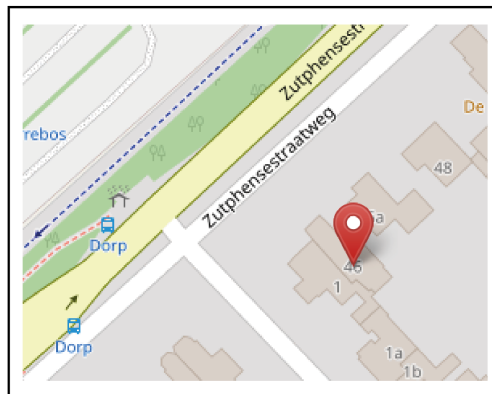

Villa Sonnevank
Zutphensestraatweg 46 Pieperslaan 1
6955 AK Ellecom 6955 AP Ellecom

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000164
Inschrijving register 23 februari 2009
Kadastrale aanduiding Dieren S 906, S 905

Historie en ligging:

Deze markante villa werd ca. 1906 gebouwd naar ontwerp van de Dierense architect G.J. Uiterwijk (1863-1937). Het op de hoek van de Arnhemsestraatweg en de Pieperslaan gelegen pand is een goed voorbeeld van de voor deze periode karakteristieke overgangsarchitectuur waarbij met name de van pseudovakwerk voorziene topgevels opvallen. De term overgangsarchitectuur is van toepassing op veel bouwwerken die rond de eeuwwisseling zijn ontstaan en die een overgang vormen van de neostijlen en historisme naar een meer moderne, niet of nog weinig aan historische stijlelementen gebonden architectuur. Vaak is er al sprake van een typologische vernieuwing in plattegrond en opstand. Over het algemeen is er sprake van het door elkaar gebruiken van elementen uit de Neo-Renaissance, Chaletstijl en Art Nouveau/Jugendstil, naast Berlagiaanse en Rationalistische kenmerken. Bovenstaande uit zich met name in de combinatie van baksteen met verschillende kleuren verblendsteen, lateien uitgevoerd in hard- of cementtenen of ijzeren profielbalken, topgevels met sierspanten en/of pseudovakwerk en ajourwerk, rond- of hoefijzerbogen boven deuren en vensters. Typisch is ook het gebruik van elementen uit de Neo-Renaissance als speklagen en blinde segmentboogjes met siermetselwerk. Deze worden echter nu vaak niet meer in pleister uitgevoerd doch in verblendsteen. De tegenwoordig in twee woningen opgedeelde villa maakt deel uit van de voornamelijk uit laat 19de eeuwse en vroeg 20ste eeuwse villa's en voormalige pensions bestaande lintbebouwing aan de Zutphensestraatweg. De villa wordt omgeven door een tuin die van de weg gescheiden wordt door een ijzeren spijlenhek waarin zich twee dubbele draaihekken bevinden.

Plattegrond en opbouw:

Het pand is gebouwd op een samengestelde plattegrond en heeft twee bouwlagen en een zolderverdieping onder een samengesteld overstekend dak gedekt met rode geglazuurde Tuile du Nord pannen. De dakoverstek rust op houten schoren. De puntgevels in de voor- en rechterzijgevel worden afgesloten door geprofileerde windveren. De overige gevels worden afgesloten door mastgoten. Op het dak bevinden zich vier bakstenen schoorstenen en twee pironnen. Zowel in het dakschild boven de voorgevel als boven de rechter zijgevel bevinden zich twee dakkapellen met een getoogde geprofileerde daklijst en 8-ruits stolpramen.

Het pand heeft een omlopende licht uitgemetselde plint die afgesloten wordt door een profielsteentje. De hoeken van het pand zijn uitgevoerd in rode verblendsteen. Ter hoogte van de wisseldorpels van de ramen bevinden zich horizontaal over de gevel lopende witgepleisterde banden die aansluiten op geprofileerde stuclijsten rond de bovenlichten van de ramen. De vensters zijn aan de bovenzijde merendeels getoogd. De oorspronkelijke ingang van het pand bevindt zich in de linkerzijgevel gezien vanaf de Zutphensestraatweg.

Voorgevel:

De voorgevel heeft een asymmetrische indeling en is twee traveeën breed. De risalerende linkertravee wordt afgesloten door een puntgevel die voorzien is van pseudovakwerk. Op de begane grond bevindt zich een fraaie tot een serre verbouwde rechtgesloten veranda (de oorspronkelijke situatie wordt weergegeven door de veranda in de rechter zijgevel). Het balkon heeft een ijzeren balustrade met sierlijke balusters. De verdieping heeft een 2-ruits schuifdeur. Oorspronkelijk bevonden zich aan weerszijden persiennes. Het kalf tussen de schuifdeur en het enkelruits bovenlicht is voorzien van een tandlijst. In de geveltop bevinden zich zes vensters waarvan vier met 6-ruits ramen en twee met 4-ruits ramen. De rechtertravee heeft op de begane grond een venster met een enkelruits schuifraam en op de verdieping een venster met een T-schuifraam. Beide vensters hebben aan weerszijden ter hoogte van het onderraam persiennes.

Linker zijgevel:

Deze vier traveeën brede gevel heeft een asymmetrische indeling. De twee traveeën brede linker gevelhelft risaleert en heeft op de begane grond links een rechtgesloten venster met drie gekoppelde schuiframen en rechts een venster met een T-schuifraam. De verdieping heeft twee vensters met T-schuiframen. De korte gevelzijde tussen de linker- en rechter gevelhelft heeft zowel op de begane grond als de verdieping een venster met een enkelruits schuifraam met aan weerszijden persiennes. De rechter gevelhelft heeft in de linkertravee de ingang die voorzien is van een hardstenen stoep en een fraaie gesneden houten luifel. De fraaie paneeldeur heeft twee ruiten waarvoor zich gietijzeren deurroosters bevinden. Boven de deurroosters bevindt zich een in de deur opgenomen getoogd driedelig raam. Tussen het enkelruits bovenlicht bevindt zich een vast kalf met een tandlijst. De verdieping heeft een venster dat voorzien is van een T-schuifraam. De rechtertravee heeft zowel op de begane grond als de verdieping een venster dat voorzien is een T-schuifraam met aan weerszijden persiennes.

Achtergevel:

De asymmetrisch ingedeelde gevel heeft links zowel op de begane grond als de verdieping een venster met een T-schuifraam. Het verdiepingsvenster heeft aan weerszijden persiennes. De begane grond heeft verder over de volle breedte een aanbouw waarin diverse ramen en deuren zijn opgenomen. De verdieping heeft in het midden een door een strek afgesloten dichtgezet venster waarop vervolgens een schildering is aangebracht. Hiernaast bevindt zich een klein door een strek afgesloten en van tralies voorzien venster. Hierboven bevindt zich onder het overstekende dak een rechtgesloten liggend venster met drie gekoppelde ramen waarvan het middelste van gekleurd glas-in-lood voorzien is. Geheel rechts bevindt zich een venster met een T-raam met aan weerszijden persiennes.

Rechter zijgevel:

Deze gevel heeft asymmetrische indeling en is drie traveeën breed. De risalerende middentravee wordt afgesloten door een puntgevel als in de voorgevel en heeft eenzelfde indeling. De serre is hier echter iets eenvoudiger uitgevoerd en heeft een houten balustrade. Aan weerszijden van de balkondeur bevinden zich hier persiennes. De rechter korte zijde van de risaliet heeft op de begane grond een venster met een enkelruits schuifraam en op de verdieping een venster met een T-schuifraam. De linkertravee heeft op de begane grond een veranda die identiek is aan die in de voorgevel. Het bovenliggende balkon heeft een houten balustrade. De verdieping heeft een 2-ruits schuifdeur met aan weerszijden persiennes. De rechtertravee heeft zowel op de begane grond als de verdieping een venster met een T-schuifraam met aan weerszijden persiennes.

Interieur:

Het interieur bezit nog verschillende oorspronkelijke onderdelen. Zo bezitten zowel nr.46 als nr. 1 nog diverse geornamenteerde stucplafonds op de begane grond. Nr. 46 bezit bovendien nog de oorspronkelijke afwerking van de hal en gang alsmede het oorspronkelijke trappenhuis. In beide woningen zijn tevens de paneeldeuren nog aanwezig.

Reden van plaatsing:

Het pand bezit stedenbouwkundige waarde:

- als karakteristiek en beeldbepalend onderdeel van de waardevolle, voornamelijk uit de periode 1850-1940 daterende en vooral uit voormalige pensions en villa's bestaande lintbebouwing aan de Zutphensestraatweg (ensemblewaarde).
- vanwege de beeldbepalende ligging op de hoek van de Zutphensestraatweg en de Pieperslaan. Als zodanig is er tevens sprake van een zeldzaamheidswaarde voor wat betreft de relatie met de omgeving.

Het pand bezit architectuurhistorische waarde:

- vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm, de fraaie detaillering en het bijzondere materialengebruik.
- als gaaf bewaard voorbeeld van een villa met de kenmerken van de periode rond 1900 karakteristieke Overgangsarchitectuur met invloeden van ondermeer de chaletstijl.
- vanwege diverse waardevolle nog bewaard gebleven oorspronkelijke interieuronderdelen.

Voldoet aan de basisnormen a en b alsmede aan de meerwaarden 1b, 1d, 2a, 2c en 2d. Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 9 e.v. van de gemeentelijke monumentenverordening.

Voorgevel en rechterzijgevel – 2016.

Foto: Alie Ziel / fotoclub Veluwezoom © CC BY-NC-ND